ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 21.11.2024
COM(2024) 552 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρώτη διετής έκθεση διαφάνειας από την Ευρωπαϊκή Ένωση στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (απαιτείται βάσει του ενισχυμένου πλαισίου διαφάνειας)

{SWD(2024) 273 final}

1. Εισαγωγή και συνοπτική παρουσίαση

Η υπερθέρμανση του πλανήτη λόγω ανθρωπογενών αιτιών συνεχίζεται με αυξανόμενο ρυθμό και πλήττει όλες τις περιοχές του κόσμου, με την Ευρώπη να υπερθερμαίνεται με διπλάσιο ρυθμό από τον παγκόσμιο μέσο όρο[1]. Για να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας στον στόχο του 1,5 °C σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού, οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να κορυφωθούν το αργότερο πριν από το 2025 και να μειωθούν κατά 43 % έως το 2030[2]. Η κλιματική αλλαγή έχει προκαλέσει εκτεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις. Η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με τον κίνδυνο εντονότερων και συχνότερων κυμάτων καύσωνα, παρατεταμένων ξηρασιών, ισχυρότερων βροχοπτώσεων, χαμηλότερων μέσων ταχυτήτων ανέμου και λιγότερου χιονιού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη της έχουν δεσμευτεί να αναλάβουν φιλόδοξες δράσεις για την αντιμετώπιση των απειλών που θέτει η κλιματική αλλαγή. Και τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί για την επίτευξη κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050, σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού. Επικύρωσαν τη συμφωνία του Παρισιού τον Οκτώβριο του 2016 με κοινό και δεσμευτικό στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο σύνολο της οικονομίας κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τον Δεκέμβριο του 2022 η ΕΕ υπέβαλε έναν νέο και πιο φιλόδοξο κλιματικό στόχο για την ΕΕ και τα 27 κράτη μέλη της: την καθαρή εγχώρια μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990, επιδεικνύοντας μεγαλύτερη φιλοδοξία και δέσμευση για την υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού.

Η παρούσα έκθεση και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD) συνιστούν την πρώτη διετή έκθεση διαφάνειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή εκπόνησε την παρούσα έκθεση με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν από τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC), τη συμφωνία του Παρισιού και το άρθρο 29 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα[3]. Η ΕΕ επέλεξε να υποβάλει την εθνική απογραφή αερίων θερμοκηπίου του 2024 ως αυτοτελή έκθεση.

Τα τελευταία στοιχεία της απογραφής δείχνουν ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ συνέχισαν την πτωτική τους τάση, με καθαρή μείωση της τάξης του 32,6 % έως το 2022 σε σύγκριση με το 1990, γεγονός που αποδεικνύει ότι σημειώνεται πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων της. Η παρούσα έκθεση παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου το 2022 και παρουσιάζει την πρόοδο της ΕΕ όσον αφορά την υλοποίηση και την επίτευξη της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς της στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Στο κεφάλαιο 3 παρουσιάζονται οι πολιτικές μετριασμού και τα αντίστοιχα μέτρα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της νομοθετικής δέσμης «Fit For 55» που εγκρίθηκε το 2023 και ενισχύει τις πολιτικές και τα μέτρα που θα επιτρέψουν στην ΕΕ να επιτύχει τον επικαιροποιημένο στόχο για το 2030 ενώ παρουσιάζει προβλέψεις για

1 Υπηρεσία κλιματικής αλλαγής Copernicus (C3S), 2024: European State of the Climate 2023 (Η κατάσταση του κλίματος στην Ευρώπη για το 2023), Σύνοψη, σ. 23:
https://doi.org/10.24381/bs9v-8c66.

2 IPCC, 2023: Summary for Policymakers (Περίληψη για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής). Στο: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (Κλιματική Αλλαγή 2023: Συγκεφαλαιωτική Έκθεση. Συμβολή των ομάδων εργασίας I, II και III στην έκτη έκθεση αξιολόγησης της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή) [Βασική συγγραφική ομάδα, H. Lee και J. Romero (εκδ.)]. IPCC, Γενεύη, Ελβετία, σ. 1-34, doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647.001.

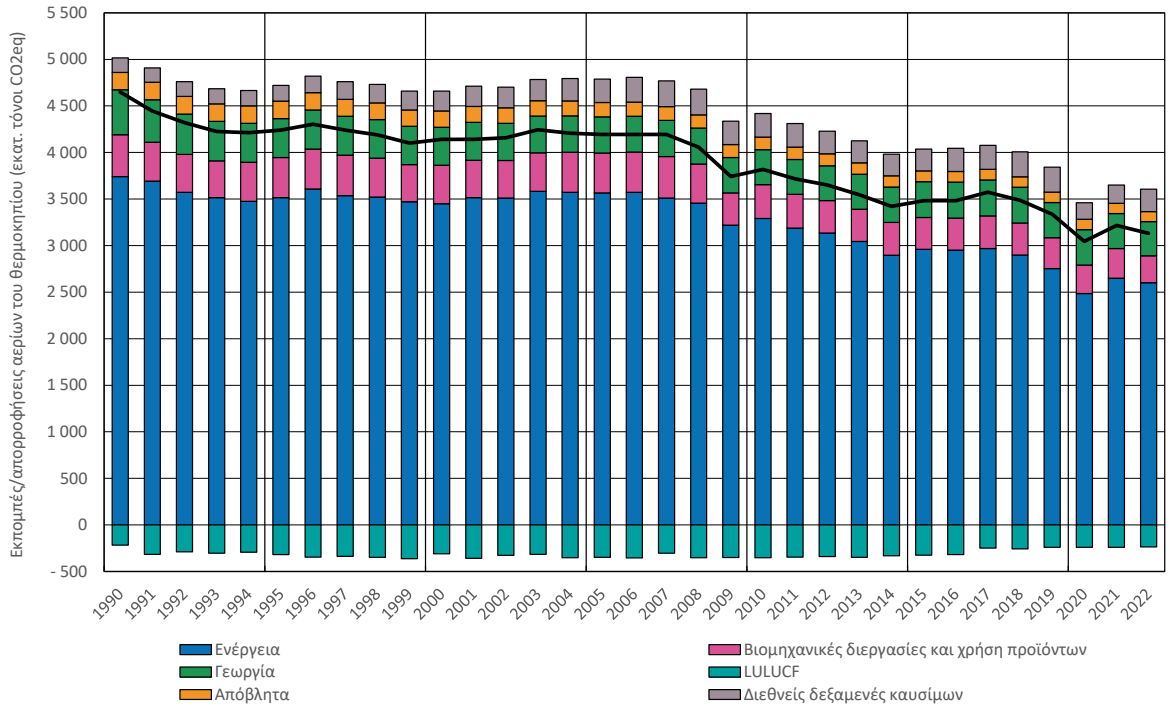
3 Κανονισμός - 2018/1999 - EL - EUR-Lex (europa.eu).

τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου. Στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 4, περιγράφεται η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας. Ενώ στο κεφάλαιο 5 η έκθεση παρουσιάζει τη στήριξη που παρέχουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τέλος, στο κεφάλαιο 6 παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ ενισχύει τη συμβατότητα των χρηματοδοτικών ροών με την πορεία προς την επίτευξη χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την κλιματικά ανθεκτική ανάπτυξη.

1.1 Εκπομπές και απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου

Οι συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ έχουν μειωθεί τις τελευταίες δεκαετίες λόγω της μείωσης της χρήσης άνθρακα, της αυξανόμενης απαλλαγής της οικονομίας της ΕΕ από τις ανθρακούχες εκπομπές μέσω της ραγδαίας επέκτασης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της προόδου που σημειώνεται στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των φιλόδοξων πολιτικών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Μεταξύ του 1990 και του 2022, οι καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μειώθηκαν κατά 32,6 %. Αυτές οι καθαρές εκπομπές δεν περιλαμβάνουν τις εκπομπές από τη διεθνή αεροπορία και ναυσιπλοΐα («διεθνείς δεξαμενές καυσίμων»), ενώ περιλαμβάνουν τις εκπομπές και τις απορροφήσεις από τον τομέα της χρήσης γης, της αλλαγής χρήσης γης και της δασοκομίας (LULUCF), ο οποίος περιλαμβάνει καθαρή καταβόθρα, αλλά με πτωτική τάση, για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ.

Γράφημα 1: Εκπομπές/απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ ανά τομέα, 1990 έως 2022

Πηγή: Ετήσια απογραφή αερίων του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 1990-2022

Το 2022 ο τομέας της ενέργειας αντιπροσώπευε το 77 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (εξαιρουμένου του τομέα LULUCF), ενώ ακολουθούν η γεωργία (11 %), οι βιομηχανικές διεργασίες και η χρήση προϊόντων (9 %) και ο τομέας των αποβλήτων (3 %). Το διοξείδιο του άνθρακα είναι το κυριότερο αέριο του θερμοκηπίου, καθώς συμβάλλει στο 81 %

των εκπομπών. Το μεθάνιο αντιστοιχεί στο 12 %, το υποξείδιο του αζώτου στο 5 % και τα φθοριούχα αέρια στο 2 % των εκπομπών.

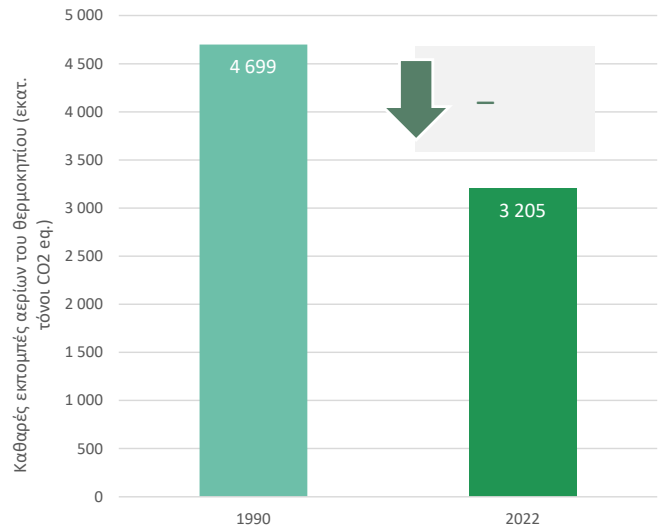
1.2 Πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς (ΕΚΣ) της ΕΕ

Στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της έχουν δεσμευτεί να επιτύχουν έναν φιλόδοξο στόχο μείωσης των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990. Το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα[46] θέτει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και τον ενδιάμεσο στόχο της μείωσης των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Οι στόχοι αυτοί καλύπτουν τις εκπομπές και τις απορροφήσεις που ρυθμίζονται από τη νομοθεσία της Ένωσης.

Η ΕΚΣ της ΕΕ περιγράφεται στο έγγραφο που υπέβαλε η ΕΕ στην UNFCCC στις 17 Οκτωβρίου 2023. Η ΕΚΣ της ΕΕ αποτελεί στόχο καθαρής μείωσης για το σύνολο της οικονομίας, ο οποίος περιλαμβάνει καθαρές απορροφήσεις από τον τομέα LULUCF και εκπομπές από δραστηριότητες διεθνών αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών που ρυθμίζονται όπως ορίζεται για το 2030 στο παράρτημα Ι της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η ΕΚΣ της ΕΕ περιλαμβάνει εκπομπές από διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές. Ο στόχος αυτός πρέπει να επιτευχθεί σε εγχώριο επίπεδο (δηλαδή εντός της ΕΕ), χωρίς τη χρήση διεθνών πιστωτικών μορίων.

Στην παρούσα πρώτη διετή έκθεση διαφάνειας (BTR), η ΕΕ αναφέρει την πρόοδο που έχει σημειώσει για την επίτευξη του στόχου της στο πλαίσιο της ΕΚΣ. Δεδομένου ότι ο εν λόγω στόχος της ΕΚΣ περιλαμβάνει ειδικές εκπομπές από τις διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές, το πεδίο εφαρμογής του είναι ευρύτερο από εκείνο της εθνικής απογραφής εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αλλά πιο περιορισμένο από εκείνο του στόχου της ΕΕ για το 2030 στο πλαίσιο του νομοθετήματος για το κλίμα όσον αφορά τις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές. Λαμβανομένου υπόψη του πεδίου εφαρμογής της ΕΚΣ, οι εκπομπές μειώθηκαν κατά 31,8 % μεταξύ του 1990 και του 2022.

Γράφημα 2: Εκπομπές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΕΚΣ το 1990 και το 2022

Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος μείωσης κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, απαιτούνται περαιτέρω μειώσεις των εκπομπών. Για τον σκοπό αυτόν, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν θεσπίσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο νέων και ενισχυμένων πολιτικών και μέτρων,

γνωστό ως δέσμη «Fit for 55». Σκοπός της δέσμης είναι να επιταχύνει τις μειώσεις εκπομπών στους τομείς που καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ και σε εκείνους που καλύπτονται από τον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών, καθώς και να αυξήσει τις απορροφήσεις άνθρακα στον τομέα LULUCF.

1.3 Πολιτικές και μέτρα μετριασμού

Το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030 είναι ένα σύνολο πολιτικών που διασφαλίζουν ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εκπληρώνουν τις δεσμεύσεις τους για μετριασμό της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Το πλαίσιο αυτό διέπεται από το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα, το οποίο περιλαμβάνει έναν πιο φιλόδοξο κλιματικό στόχο για το 2030, διατάξεις για την ανάπτυξη κλιματικού στόχου για το 2040 και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ) αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του πλαισίου για την ενέργεια και το κλίμα με ορίζοντα το 2030. Καθορίζει την τιμή του άνθρακα θέτοντας ανώτατο όριο στον μέγιστο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών στους τομείς της ενέργειας και της βιομηχανίας, καθώς και για συγκεκριμένες πτήσεις και θαλάσσια ταξίδια στις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από αυτούς τους τομείς πρέπει να μειωθούν κατά 62 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Επιπλέον, η εμπορία εκπομπών στην ΕΕ θα επεκταθεί ώστε να καλύπτει τις εκπομπές από την καύση καυσίμων σε κτίρια, οδικές μεταφορές και πρόσθετους τομείς (κυρίως μικρές βιομηχανίες που δεν καλύπτονται από το υφιστάμενο ΣΕΔΕ της ΕΕ) από το 2027 με τη δημιουργία του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα, το οποίο θα χρηματοδοτείται από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπών με σκοπό τη στήριξη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Το ανώτατο όριο θα καθοριστεί έτσι ώστε οι εκπομπές από τους εν λόγω τομείς να μειωθούν κατά 42 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005.

Ο κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών θέτει επιμέρους, δεσμευτικούς στόχους μείωσης για τα κράτη μέλη της ΕΕ όσον αφορά τις εκπομπές σε τομείς εκτός του ΣΕΔΕ της ΕΕ και του τομέα LULUCF, δηλαδή στις εγχώριες μεταφορές (εκτός των αεροπορικών μεταφορών), στα κτίρια, στη γεωργία, στα απόβλητα και στις μικρές βιομηχανίες. Σε αυτούς τους τομείς, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να μειωθούν κατά 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005, με τους στόχους μείωσης για τα επιμέρους κράτη μέλη να κυμαίνονται από 10 % έως 50 %.

Η επίτευξη αυτών των στόχων υποστηρίζεται από διάφορες επιμέρους πολιτικές και μέτρα για κάθε τομέα, τα οποία περιλαμβάνουν την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, την οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και τα πρότυπα για τις εκπομπές CO_2 στις οδικές μεταφορές, ενώ υποστηρίζεται και από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τα ταμεία συνοχής, την κοινή γεωργική πολιτική, το Ταμείο Εκσυγχρονισμού και το Ταμείο Καινοτομίας.

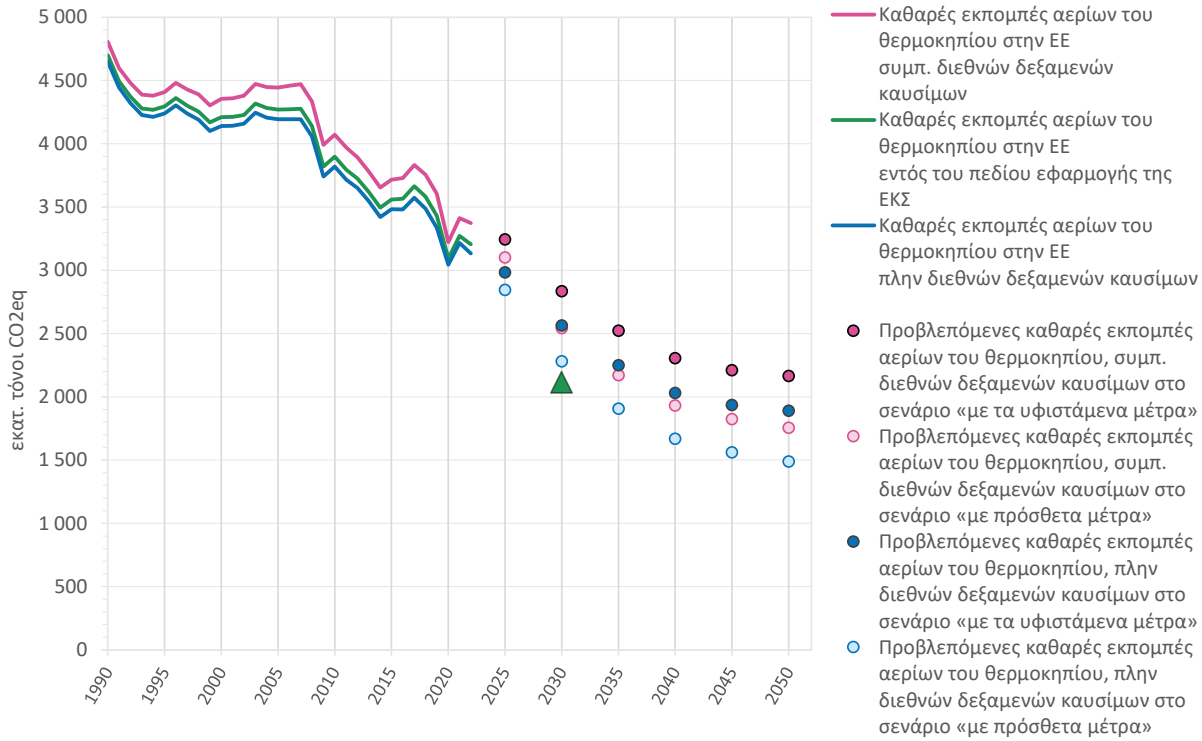
Στον τομέα LULUCF, ο κανονισμός LULUCF θέσπισε σε επίπεδο ΕΕ τον στόχο για καθαρή απορρόφηση άνθρακα 310 εκατομμυρίων τόνων ισοδυνάμου CO_2 έως το 2030. Κάθε κράτος μέλος έχει έναν επιμέρους δεσμευτικό στόχο που κυμαίνεται από -47 έως +5 εκατομμύρια τόνους ισοδυνάμου CO_2, οι οποίοι από κοινού θα επιτύχουν τον συλλογικό στόχο της ΕΕ.

Το 2024 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση και λεπτομερή εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με τον στόχο της ΕΕ για το 2040, με την οποία συστήνει καθαρή μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 90 % σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 έως το 2040.

1.4 Προβλέψεις για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου

Οι τελευταίες προβλέψεις για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου δείχνουν ότι οι καθαρές εκπομπές το 2030 θα μπορούσαν να είναι κατά 47 % χαμηλότερες από τα επίπεδα του 1990, σ' ένα σενάριο που περιλαμβάνει τις εκπομπές και απορροφήσεις «με πρόσθετα μέτρα» και αν ληφθούν υπόψη οι εκπομπές από τη διεθνή αεροπορία και ναυσιπλοΐα. Θα μπορούσαν να είναι χαμηλότερες από τα επίπεδα του 1990 κατά 51 %, εάν εξαιρεθούν οι εκπομπές από τη διεθνή αεροπορία και ναυσιπλοΐα. Ως εκ τούτου, θα απαιτηθούν πρόσθετες προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών κατά 55 % στο πλαίσιο της ΕΚΣ της ΕΕ.

Γράφημα 3: Ιστορικές και προβλεπόμενες συνολικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ

Πηγές: Ετήσια απογραφή αερίων του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 1990-2022, προβλέψεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των κρατών μελών της ΕΕ που υποβλήθηκαν το 2023 και το 2024 βάσει του κανονισμού για τη διακυβέρνηση

1.5 Ετοιμότητα και ανθεκτικότητα στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής

Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν συνεχή πρόοδο όσον αφορά τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας στην κλιματική αλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 7 της συμφωνίας του Παρισιού.

Ως εκ τούτου, η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (2021) περιλαμβάνει ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών και δράσεων τις οποίες έχει δεσμευτεί να υλοποιήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και η εφαρμογή της βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη[4].

Τον Μάρτιο του 2024 ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) δημοσίευσε την πρώτη ευρωπαϊκή έκθεση εκτίμησης κλιματικών κινδύνων (EUCRA)[5], η οποία αξιολογεί τους κλιματικούς κινδύνους και προσδιορίζει προτεραιότητες πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και για τομείς που είναι ευπαθείς στις κλιματικές αλλαγές. Προσδιορίστηκαν 36 σημαντικοί κλιματικοί κίνδυνοι για την Ευρώπη σε πέντε κατηγορίες: οικοσυστήματα, τρόφιμα, υγεία, υποδομές, οικονομία και χρηματοοικονομικά. Περισσότεροι από τους μισούς από αυτούς τους κλιματικούς κινδύνους απαιτούν άμεσα περισσότερη δράση, ενώ οκτώ από αυτούς είναι ιδιαίτερα επείγοντες. Τον ίδιο μήνα, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη διαχείριση των κλιματικών κινδύνων[6], στην οποία καθορίζονται δράσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας και για να αποσαφηνίσει ποιος είναι υπεύθυνος για την ανάληψη δράσης.

Τέλος, η ενίσχυση των δράσεων προσαρμογής και της ετοιμότητας εξακολουθεί να αποτελεί μείζονα προτεραιότητα για την ΕΕ, όπως αντικατοπτρίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής τον Μάρτιο του 2024 και στις πολιτικές κατευθύνσεις της προέδρου κας von der Leyen για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της περιόδου 2024-2029[7].

1.6 Υποστήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών

Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές για το κλίμα από την ΕΕ, τα κράτη μέλη της και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) έχουν αυξηθεί τα τελευταία εννέα έτη, από 9,5 δισ. EUR το 2013 σε 28,5 δισ. EUR το 2022. Οι συνεισφορές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και την ΕΤΕπ ανήλθαν σε 6,5 δισ. EUR το 2022.

Από τη χρηματοδότηση για το κλίμα που παρέχεται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ στις αναπτυσσόμενες χώρες, το 56 % διατέθηκε για σκοπούς μετριασμού, το 16 % για σκοπούς προσαρμογής και το 29 % αυτής της στήριξης κάλυπτε τόσο τον μετριασμό όσο και την προσαρμογή.

Η ΕΕ στηρίζει την ανάπτυξη ικανοτήτων στις χώρες εταίρους μέσω διαφόρων κανονισμών, στρατηγικών, πολιτικών και προγραμμάτων.

Ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Η Ευρώπη στον κόσμο (κανονισμός NDICI — Global Europe)[8], ο οποίος διαθέτει προϋπολογισμό ύψους περίπου 79 δισ. EUR για την περίοδο 2021-2027 και στόχο δαπανών 30 % για το κλίμα, στηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, μεταξύ άλλων στην υποσαχάρια Αφρική, την Ασία και τον Ειρηνικό, καθώς και στις χώρες της αμερικανικής ηπείρου και της Καραϊβικής.

---

[4] Report on the Implementation of the EU Adaptation Strategy on Adaptation to Climate Change (Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή), https://climate.ec.europa.eu/document/download/72286a42-61af-4e8a-a51a-29a58c90274e_en?filename=swd_2023_338_en.pdf

[5] European Climate Risk Assessment (Ευρωπαϊκή εκτίμηση κλιματικών κινδύνων) (EUCRA) — Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος.

[6] EUR-Lex - 52024DC0091 - EL - EUR-Lex.

[7] Πολιτικές κατευθύνσεις 2024-2029 | Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu).

[8] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0947.

Αυτό χρησιμοποιήθηκε, για παράδειγμα, το 2024, όταν η ΕΕ παρείχε υπηρεσίες ανάπτυξης ικανοτήτων σε συγκεκριμένες χώρες με λειτουργία αντιστοίχισης εμπειρογνωμόνων, ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή γρήγορων και εξατομικευμένων συμβουλών σχετικά με ζητήματα που ανακύπτουν στις οικείες BTR, επιπλέον της λοιπής στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων, ώστε να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες στην απογραφή των αερίων του θερμοκηπίου και στην υποβολή των BTR.

Η Global Gateway είναι η νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την προώθηση επενδύσεων σε έξυπνες, καθαρές και ασφαλείς συνδέσεις στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας και των μεταφορών, καθώς και για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, εκπαίδευσης και έρευνας σε ολόκληρο τον κόσμο. Βασίζεται στα **νέα χρηματοδοτικά εργαλεία** του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη + (ETBA), το οποίο είναι ένα από τα χρηματοδοτικά εργαλεία στο πλαίσιο της Global Gateway, διαδραματίζει καίριο ρόλο για τη βιώσιμη ανάπτυξη στις χώρες-εταίρους της ΕΕ εκτός Ευρώπης. Αρκετές από τις εγγυήσεις του ETBA αύξησαν τη χρηματοδότηση για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας[9].

Η ΕΕ ενθαρρύνει τις δραστηριότητες μεταφοράς τεχνολογίας σε πολλά έργα αναπτυξιακής συνεργασίας. Ομοίως, η ΕΕ έχει ενσωματώσει δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων σε όλο το πλαίσιο της αναπτυξιακής της βοήθειας, σύμφωνα με τη Δήλωση του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας και του προγράμματος δράσης της Άκκρα. Επιπλέον, η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανοίγει τον δρόμο ώστε η ΕΕ να εντείνει τη διεθνή δράση της για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

1.7 Διασφάλιση της συμβατότητας των χρηματοδοτικών ροών με την κατεύθυνση προς την ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την ανθεκτική στις κλιματικές μεταβολές ανάπτυξη

Τα τελευταία χρόνια, η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη βελτίωση της συμβατότητας των χρηματοδοτικών ροών με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού σε όλα τα επίπεδα. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της συμφωνίας του Παρισιού, η ΕΕ έχει ενσωματώσει την κλιματική αλλαγή στο επίκεντρο των οικονομικών, κοινωνικών και αναπτυξιακών πρακτικών της μέσω διαφόρων εγχώριων και διεθνών πρωτοβουλιών.

Οι δράσεις αυτές σηματοδοτούν μια προορατική προσέγγιση για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ και τη συμβολή στην παγκόσμια προσπάθεια για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτής της παγκόσμιας προσπάθειας, η ΕΕ έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στην κινητοποίηση χρηματοδότησης για το κλίμα σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο από ευρύ φάσμα πηγών, μέσων και διαύλων (συμπεριλαμβανομένων μέσων για την αξιοποίηση των τεράστιων προοπτικών της ιδιωτικής χρηματοδότησης μέσω της στοχευμένης χρήσης της δημόσιας χρηματοδότησης) και ποικίλων δράσεων που ευθυγραμμίζουν τις χρηματοδοτικές ροές με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Εκτός από την παροχή και την κινητοποίηση στήριξης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, η Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για να καταστήσει τις χρηματοδοτικές ροές συμβατές με την πορεία προς χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την ανθεκτική στις κλιματικές μεταβολές ανάπτυξη, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ)

[9] Επιχειρησιακή έκθεση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη 2020, Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/6c93ad22-d299-11ed-a05c-01aa75ed71a1

της συμφωνίας του Παρισιού. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ενσωμάτωση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν σε όλα τα σημαντικά προγράμματα δαπανών της ΕΕ, τη χρήση της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», την εφαρμογή της ταξινόμησης της ΕΕ για τις βιώσιμες δραστηριότητες[10] και ένα ολοκληρωμένο σύνολο απαιτήσεων για τις δημοσιοποιήσεις ΠΚΔ που ισχύουν για μη χρηματοπιστωτικές και χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, καθώς και την ευθυγράμμιση της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ με τις αρχές και τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

[10] Κανονισμός - 2020/852 - EL - κανονισμός για την ταξινόμηση - EUR-Lex (europa.eu).